

2015-06-29

Stadsbyggnadskontoret
551 89 Jönköping

Översiktsplan 2015 för Jönköpings kommun

Naturskyddsföreningen i Jönköping vill framföra följande synpunkter på förslaget till översiktsplan:

Planstrategi

De åtta punkterna ger intryck av en mer miljö- och människovänlig inriktning av kommunens utveckling. Speciellt glädjande är att grönområden som har betydelse för rekreation eller stadsmiljön sparas (Blandad bebyggelse). Naturskyddsföreningen vill gärna poängtera att det kan finnas lägen där *naturen i sig har ett värde och förtjänar att sparas*. Att värdefulla natur-, kultur- och friluftsområden säkerställs (Hushållning med resurser) låter självklart, men hur hanteras konflikter mellan dessa områden? Att *omistliga naturvärden får stå tillbaka är inte acceptabelt*. Hållbara transporter som gång-, cykel- och kollektivtrafik ska utvecklas (Hållbara transporter) - en mycket lovvärd strategi som syftar till att minska biltrafiken och förbättra luftkvalitet, försurning och klimatpåverkan. Därför är det sorgligt att konstatera att översiktsplanen innehåller flera *nya vägsträckningar som kommer att alstra mer biltrafik*.

John Bauergatan

Kålgårdsområdet är historiskt sett en betydelsefull kulturmiljö som speglar tidstypiska skeenden i Jönköpings historia. Från att ha beskrivits som "Moraset" vid tiden för stadens flytt till öster under tidigt 1600-tal via borgarnas trädgårdsodlingar och sommarnöjen under 1700- och 1800-tal till 1900-talets fortsatta försiktiga expansion söderut av bostads- och hantverkarmiljöer. Huvudväg i området har hela tiden varit Västra Holmgatan som i en karaktäristisk krök har övergått i Östra Holmgatan. Båda med mynning i Storgatan. Successivt har gatunätet i stadskärnan förlängts söderut. Den starka integreringen mellan stadskärnan och Kålgårdsområdet förstärks av att Kämpevägen byggs först på 1920-talet. I modern tid har den ökade biltrafiken längs Odengatan skurit av det nord-sydliga gatunätet.

Naturmiljön på Kålgårdsområdet har i flera hundra år varit relativt ostörd. Det berättas t.ex. om sällsynta skalbaggsarter upptäckta under mitten av 1800-talet, skalbaggar som kunnat övervintra tack vare de torra och sandiga holmarna. Det lågexploaterade området har i våra dagar, på kort tid omvandlats och rester av naturmiljön har tryckts ihop till en smal remsa utmed Rocksjön. Den senaste hårdhänta förvandlingen har inte ens sparat den lilla trädgården runt det forna utvårdshuset Aspholmen. Naturskyddsföreningen har motsatt sig att den kvarvarande naturmiljön vid Rocksjön har undantagits från naturreservatet. Området som benämns John Bauers park beskrivs i översiktsplanen som ett planerat naturreservat med naturvärdesklass 1 med flera rödlistade och sällsynta arter. Efter den inventering, som initierats av Naturskyddsföreningens Rocksjögrupp, kan listan förlängas med ytterligare flera arter ryggradslösa djur, såsom trollslända, spindlar, mindre vattensalamander och almsnabbvinge.

Av kommunens lokala miljömål, som refereras i översiktsplanen, framgår att "områden som getts värdeklass 1 eller 2 i naturvårdsprogrammet ska undantas från exploatering och andra skadliga ingrepp". Trots antagna mål och föreslagna planstrategier föreslås i översiktsplanen att en ny gata byggs genom John Bauers park, en förlängning av John Bauergatan. Utformningen föreslås vara stadsgata med plats för gång och cykel. Naturskyddsföreningen menar att genomförandet av förslaget inte bara skulle vara fördömande för naturmiljön och dess djurarter, utan också ifrågasätta kommunens trovärdighet när det gäller hanteringen av naturvärden.

I stället föreslår Naturskyddsföreningen att historiska misstag löses genom att restaurera det nord-sydliga gatunätet i Kålgårdsområdet, och på sikt återskapa integreringen med centrum. Speciellt genom att återupprätta Östra Holmgatan som bostadsgata. En början är planerad i och med rivningen av posten och byggande av ett bostadskvarter med utfart från Östra Holmgatan till Odengatan. Det skulle vara i linje med strategin om förtätning att fortsätta bostadsbebyggelsen söderut på Östra Holmgatan där det idag bara finns parkerade bilar i ett centralt och attraktivt läge. Gång- och cykeltrafiken utmed Rocksjön till Munksjön är redan tillgodosedd och bilar kan idag förflytta sig genom Kålgården på befintliga gator. Någon snabb smitväg är inte motiverad.

Vattenledningsområdet

Naturskyddsföreningen välkomnar att det tätortsnära Vattenledningsområdet blir naturreservat inom en snar framtid. Planerna har funnits länge och föreningen har väckt frågan initialt.

Nyexploateringsområden

A6

Det är angeläget att i god tid inventera de områden som inte naturinventerats. Speciellt de som gränsar till Strömsbergs naturreservat. Det finns tydligen ett förslag från en tidigare inventering om att delar av Solåsen skulle inkluderas i reservatet. Att bestämma läge för planerad väg/gata till Jära tidigt underlättar fortsatt exploatering även om den dröjer. Trafikbullerstörningar för kommande bostadsbyggelse är något som måste studeras.

Taberg – Tahe

Det skulle behöva göras en naturinventering i förslaget exploateringsområde vid Tahesjön. Av allmänheten idag mest frekventerade delar av området borde sparas som grönområde.

Södra Munksjön

Det är en spännande utveckling med utbyggnad av nya spår för järnvägen i Sverige. En kapacitetsökning som gynnar både snabbtåg, regionaltåg och godstransporter. En station vid Södra Munksjön som kärnan i en helt ny stadsdel tycks ligga inom räckhåll. Många utmaningar följer i spåren. En viktig förutsättning är att undvika skapandet av en barriär som inte går att passera. Hur spåren ska gå och vilket utrymme som krävs behöver visualiseras.

Munksjön

Det ser inte ut att hända något i fråga om sanering av Munksjön. Länsstyrelsen tycks inte ens ha påbörjat den åtgärdsutredning som skulle bli en fortsättning på redovisningen av fem års undersökningar tillsammans med kommunen och Munksjö AB år 2013. Det räcker inte för kommunen att hänvisa till att länsstyrelsen äger frågan.

Naturskyddsföreningen

Jönköping

2015-06-29

Översiktsplanen visar på flera orosmoment i pågående och kommande exploatering runt sjön. Härtill kommer okända faktorer som temperaturhöjning och häftiga regn. Kommunens viljeinriktning måste vara att Munksjön ska saneras.

Avloppsrening

Det tycks vara så att Simsholmen inte kommer att klara en anslutning av den nya stadsdelen söder om Munksjön. Då är det hög tid att planera för en utbyggnad, och att klargöra att avloppsreningsverket ska ligga där det ligger. Går det sedan att hitta en ännu bättre teknik så att bidraget till den förorenade Munksjön blir mindre är det tacknämligt.

Vindkraft

Det är glädjande att kommunen är positiv till alla slag av förnyelsebar energi. Att utredningsområden för vindkraft nu pekas ut borde underlätta etableringar. 13 vindkraftverk i en så till ytan stor kommun som Jönköping är i underkant.

För Naturskyddsföreningen i Jönköping

Elin Ram
ordförande